

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри українознавства

Протокол № 21 від 14 червня 2016 р.

Зав. кафедри

_____ Д.П.Шапран

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
РИТОРИКА

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
(шифр і назва)

Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»
(шифр і назва)

спеціалізація _____
(назва спеціалізації)

навчально-науковий інститут: обліку і фінансів
(назва)

2016 – 2017 навчальний рік

Розробники: Ревуцька С.К. доцент кафедри українознавства, канд.філ.наук
(ПІБ авторів, посади, наукові ступені та вчені звання)

© Ревуцька С.К., 2016
© Донецький національний університет
економіки і торгівлі імені Михайла
Туган-Барановського, 2016

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Вибіркова для студентів 071 «Облік і оподаткування»	
Загальна кількість годин – 90	Семестр	
		2-й
	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 3		4 год.
	Практичні/семінарські заняття	
		4 год.
	Лабораторні	
		год.
	Самостійна робота	
		82 год.
	Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання дисципліни

Мета: надання студентам необхідного мінімуму знань з історії класичного красномовства та формування основ красномовства; сформувати у студентів навички грамотного використання красномовства, публічного виступу, умінь обстоювати власну точку зору та доводячи її.

Завдання курсу:

ознайомлення з методикою підготовки та проведення публічних виступів;
ознайомлення з особливостями різних видів промов, вимогами до їх підготовки та виголошення;
розширення ерудиції;
формування навичок вираження власної думки;
розвиток навичок публічного виступу, подолання фобії виступу на численній аудиторії;
формування вмінь та навичок вести полеміку;

формування вміння аналізувати виступи та давати їм критичну оцінку;
формування навичок логічного мислення.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма С				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	сам. робота		л	п/с	лаб	сам. робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Основи мистецтва красномовства										
Тема 1. Риторика як наука і навчальна дисципліна						9	0,5	0,5		8
Тема 2. Основні етапи розвитку риторики у світі.						9	0,5	0,5		8
Тема 3. Основні етапи розвитку риторики в Україні.						12	1	1		10
Разом за змістовим модулем 1						30	2	2		26
Змістовий модуль 2. Етапи підготовки промови. Мистецтво публічних виступів										
Тема 4. Інвенція						12,5	0,5	-		12
Тема 5. Диспозиція						14,5	0,5	-		14
Тема 6.Елокуція						15,5	0,5	1		14
Тема 7. Меморія. Акція.						17,5	0,5	1		16
Разом за змістовим модулем 2						60	2	2		56
Усього годин						90	4	4		82

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема заняття	Кількість годин
1	Тема 1. Риторика як наука і навчальна дисципліна	0,5
2	Тема 2. Основні етапи розвитку риторики у світі.	0,5
3	Тема 3. Основні етапи розвитку риторики в Україні.	1
4	Тема 4. Інвенція	-
5	Тема 5. Диспозиція	-
6	Тема 6.Елокуція	1
7	Тема 7. Меморія. Акція.	1

5. Індивідуальні завдання

1. Огляд періодичної і монографічної наукової літератури з історії риторики, психології особистості, соціальної психології, культури сучасної української мови.
2. Підготовка промов, доповідей за обраною темою.
3. Робота над голосом, артикуляцією тощо.
4. Виступ з промовами на практичних заняттях.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема занять	Кількість годин сам. роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Змістовий модуль 1. Основи мистецтва красномовства			
Тема 1. Риторика як наука і навчальна дисципліна	8	1. Опрацювання конспекту лекції та рекомендованої літератури. Джерела: 3,5,7,6,9,11 2. Дати розгорнуті відповіді на питання для самоконтролю. 3. Обрати тему доповіді.	Фронтальне та індивідуальне опитування, участь у дискусії
Тема 2. Основні етапи розвитку риторики у світі.	8	1. Опрацювання конспекту лекції та рекомендованої літератури. Джерела: 2,4,5,7,9,11; доп.: 14,19 2. Дати розгорнуті відповіді на питання для самоконтролю. 3. Підготувати тези доповіді, підготуватись до обговорення завд.2	Фронтальне та індивідуальне опитування; заслуховування та обговорення доповідей; дискусія
Тема 3. Основні етапи розвитку риторики в Україні.	10	1. Опрацювання конспекту лекції та рекомендованої літератури. Джерела: 2,4,5,6,7,9, доп.: 17 2. Дати розгорнуті відповіді на питання для самоконтролю. 3. Самотестування.	Фронтальне та індивідуальне опитування; тестування, виконання завдань
Разом змістовий модуль 1	26		
Змістовий модуль 2. Етапи підготовки промови. Мистецтво публічних виступів			
Тема 4. Інвенція	12	1. Опрацювання конспекту лекції та рекомендованої літератури. Джерела: 3,5,7,6,10,11; доп.: 14,19 2. Дати розгорнуті відповіді на питання для самоконтролю. 3. Підготовка агітаційної, мітингової, ювілейної промови. Дати самоаналіз змісту і виступу промов.	Фронтальне та індивідуальне опитування; заслуховування та аналіз промов
Тема 5. Диспозиція	14	1. Опрацювання конспекту лекції та рекомендованої літератури. Джерела: 3,5,7,6,10,11; доп.: 14,19 2. Дати розгорнуті відповіді на питання для самоконтролю. 3. Виконати завдання до теми і підтем.	Фронтальне та індивідуальне опитування; аналіз і оцінювання виконання завдань
Тема 6. Елокуція	14	1. Опрацювання конспекту лекції та рекомендованої літератури. Джерела: осн.: 3,5,7,6,10,11; доп.: 5,16,18,19 2. Дати розгорнуті відповіді на питання для самоконтролю. 3. Виконати завдання до теми і підтем	Фронтальне та індивідуальне опитування; заслуховування і аналіз промов; аналіз і оцінювання виконання завдань
Тема 7. Меморія.	16	1. Опрацювання конспекту лекції та рекомендованої	Фронтальне та

Акція.		літератури. Джерела: осн.:3,5,7,6,9,11 доп.:2,3,4, 9, 11 2. Дати розгорнуті відповіді на питання для самоконтролю. 3.Виконати завдання до теми і підтем	індивідуальне опитування; аналіз і оцінювання виконання завдань; заслуховування і аналіз промов;
Разом змістовий модуль 2	56		
Разом	82		

7. Матриця зв'язку між дисципліною/ змістовим модулем, результатами навчання та компетентностями

Результати навчання	Компетентності											
	Загальні						Предметно-спеціальні					
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
1. Знання теоретичних основ риторики, її основні розділи, поняття; короткий виклад вчень про риторику, її класичний і сучасний різновиди; знання теоретичних основ аргументації;	+	+			+						+	+
2. Знання особливостей загальної і фахової риторики, типів промов	+	+			+						+	+
3. Уміння і навички працювати з різними джерелами для підготовки промови;	+	+			+						+	+
4. Уміння і навички готувати виступ згідно з основними розділами класичної риторики;	+	+			+						+	+
5. Знання, уміння та навички використовувати фігури мовлення (усного і писемного), урізноманітнювати його стилістику;	+	+			+						+	+
6. Уміння і навички переконливо, інформативно й цікаво говорити, самостійно складати й виголошувати промови, ставити запитання й відповідати на них;	+	+			+						+	+
7. Уміння і навички слухати співрозмовника, аналізувати його аргументи, знаходити логічні помилки у власних і чужих аргументах, визнавати свої помилки, забирати свої слова назад;	+	+			+						+	+
8. Володіння навичками, знаннями способів контролювати власні емоції, міміку й жести, доречно використовувати міміку й жестикулювати; дбати про зовнішній вигляд;	+	+			+						+	+
9. Уміння досягати мети промови, тобто успішно інформувати, розважати, надихати, переконувати, агітувати, звинувачувати й захищатись	+	+			+						+	+
10. Здатність використовувати комп'ютерні технології для підготовки промов, доповідей, презентацій.						+						

8. Форми навчання

Лекції, практичні заняття, робота в групах, самостійна робота, індивідуальна робота.

9. Методи оцінювання

Згідно з методикою оцінювання знань студентів, передбаченою наказами ректора по університету.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються:

Оцінювання протягом семестру: 100 балів – залік,

№ теми практичного заняття	Вид роботи/бали					
	Тестові завдання	Ситуаційні завдання	Обговорення теоретичних питань теми	Індиві- дуальне завдання	ПМК	Сума балів
Змістовий модуль 1						
Тема 1			5			5
Тема 2			5	5		10
Тема 3	1	1	3	5		10
Разом змістовий модуль 1	1	1	13	10	15	45
Змістовий модуль 2						
Тема 1		9	1	3		13
Тема 2		9	1	3		13
Тема 3		5	1	3		9
Тема 4		9	1	5	5	20
Разом змістовий модуль 2						55
Разом						100

11. Методичне забезпечення

Комплект навчально-методичних матеріалів для забезпечення і супроводу робочої програми включає:

- сучасну вітчизняну і закордонну навчальну і наукову літературу,
- тематичну добірку матеріалів до завдань,
- перелік тем рефератів,
- комплекти контрольних питань для перевірки знань студентів,

12. Рекомендована література

Базова

1. Абрамович С. Д., Чікарькова М. Ю. Риторика : навчальний посібник / С. Д. Абрамович, М. Ю Чікарькова. – Львів : Світ, 2001. – 240 с.
2. Вандишев В. М. Риторика : екскурс в історію вчень і понять: навч. Посібн / В. М. Вандишев – К. : Кондор, 2006. – 264 с.
3. Каньоса П.С. Риторика : навчальний посібник / укл. П.С.Каньоса. – Кам'янець-Подільський ; видавець ПП Зволейко Д.Г., 2011. – 208 с.
4. Коваленко С.М. Сучасна риторика : навч.-практ. посібн / С.М. Коваленко. – Тернопіль : Мандрівець, 2007. – 184 с.
5. Колотілова Н.А. Риторика : навч. посібн / Н.А. Колотілова. – К. : Центр учб. літератури, 2007. – 232 с.
6. Мацько Л.І., Мацько О.М. Риторика: навч. посібник / Л.І. Мацько, О.М. Мацько. – Київ : Вища школа, 2003. – 311 с.
7. Онуфрієнко Г.С. Риторика : навч. посібн. / Г.С. Онуфрієнко. – К. : Центр учб. літератури, 2008. – 592 с.
8. Олійник О. Б. Основи ораторської майстерності : навч. посібн. / О. Б. Олійник. – К. : Кондор, 2010. – 181 с.
9. Олійник О. Б. Риторика : навч. посібн. / О. Б. Олійник – К. : Кондор, 2009. – 170 с.
10. Олійник О. Б. Сучасна ділова риторика : навч. посібн. / О. Б. Олійник – К. : Кондор, 2010. – 166 с.
11. Сагач Г. М. Риторика / Г. Сагач. – К. : Видавничий Дім «Ін Ю ре», 2000. – 567 с.

Допоміжна

1. Бабич Н.Д. Основи культури мовлення [Текст] : навч. посібн. для студ. ун-тів / Бабич Н.Д. – Львів : Вид-во «Світ», 1990. – 232 с.
2. Доценко Е. Л. Психология манипуляции : феномены, механизмы и защита / Е. Л. Доценко. – М. : ЧеРо, Издательство МГУ, 1997. – 344 с.
3. Корнєв М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія : підручник / М.Н. Корнєв, А.Б. Коваленко. – К. : Либідь, 1995. – 304 с.
4. Криксунова И. Создай свой имидж / И. Криксунова. – СПб. : Лань, 1997. – 173 с.
5. Культура української мови : довідник / За ред. В. Русанівського. – К., Либідь – 1990. – 304с .
6. Куньч З. Риторичний словник [Текст] / З. Й. Куньч ; Український НВЦ «Рідна мова». – К. : Рідна мова, 1997. – 341 с.
7. Маслюк В. П. Латиномовні поетики і риторики XVII – першої половини XVIII ст. та їх роль у розвитку теорії літератури на Україні / В. П. Маслюк. – К. : Наукова думка, 1983. – 236 с.
8. Молдованов М.І. Сучасний діловий документ: зразки найважливіших документів українською мовою / Молдованов М. І., Сидорова Г. М. – К. : Техніка, 1992. – 400 с.
9. Морозов А. В. Психология влияния / А. В. Морозов. – СПб. : Питер, 2001. – 512 с.

10. Панфилова А. П. Деловая коммуникация в профессиональной деятельности : учеб. пособ. / А. П. Панфилова. – СПб. : Знание, ИВЭСЭП, 2004. – 495 с.
11. Пиз А. Язык жестов / А. Пиз. – М. : Эксмо 2006. – 272с.
12. Риторика загальна та судова: навч. посіб. / С.Д. Абрамович, В.В. Молдован, М.Ю. Чикарькова — К. : Юрінком Інтер, 2002. – 416 с.
13. Савенкова Л.О. Комунікативні процеси у навчанні (Елементи теорії і практики формування комунікативних умінь): навч.посібник / Л.О. Савенкова. – К. : КДЕУ, 1996. – 120 с.
14. Сагач Г. М. Золотослів [Текст] : навч. посіб. / Г. М. Сагач. – К. : Райдуга, 1993. – 366 с.
15. Сагач Г. М. Похвальне красномовство [Текст] : практ. посіб. / Г. М. Сагач ; Ін-т зміну і методів навчання. – К. : ІЗМН, 1996. – 154 с.
16. Цеков Ю. І. Не заради дзвінкої фрази (Художній образ як елемент ораторської промови) / Ю. І. Цеков // Трибуна лектора. – 1981. – № 8. – С. 38–41.
17. Чепіга І. П. Ораторське мистецтво на Україні в XVI-XVII ст. / І. П. Чепіга // Українська мова і література в школі. – 1989. – № 10. – С. 64–68.
18. Чмут Т. К. Культура спілкування : навч. посіб. / Т. К. Чмут; Хмельниц. ін-т регіон. упр. та права. – 2-е вид., доп. і переробл. – Хмельницький : ХІРУП, 1999. – 354 с.
19. Чулінда Л. І., Ларимський І. С. Риторична майстерність : посіб. / Л.І. Чулінда, І.С. Паримський; Нац. акад. внутр. справ України, Укр. акад. зовніш. торгівлі. – К., 2000. – 79 с.

Словники

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови. / Уклад. і голов. ред. В.Т.Бусел. – К. : Ірпінь: ВТФ «Перун», 2007. – 1736 с.
2. Головащук І.С. Українське літературне слововживання [Текст] : словник-довідник / С. І. Головащук. – К. : Вища школа, 1995. – 319 с.
3. Головащук С. І. Складні випадки наголошення [Текст] : словник-довідник / С.І. Головащук. – К. : Либідь, 1995. – 192 с
4. Гринчишин Д. Г., Сербенська О. А. Словник паронімів української мови. – К. : Рад. шк., 1986. – 222 с.
5. Новий російсько-український словник-довідник : близько 65 тис. слів / С. Є. Єрмоленко, В. І. Єрмоленко, К. В. Ленець, Л. О. Пустовіт. – Довіра, 1996. – 797 с.
6. Російсько-український словник ділової мови / Ред.-упор. О. Мокровольський, О. Шокало. – К. : Ред.журналу «Український світ», 1992. – 295с
7. Російсько-український словник для ділових людей / О. О. Тараненко, В. М. Брицин; за ред. О. О. Тараненка. – К.: Укр. Письменник, 1992. –214 с.
8. Російсько-український словник наукової термінології: суспільні науки [Текст] / Й. Ф. Андерш [та ін.] ; НАН України, Комітет наукової термінології, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. – К. : Наук. думка, 1994. – 600 с.
9. Словник труднощів української мови / За ред. С. Я. Ярмоленко. – К. : Радянська школа, 1989. – 336 с.
10. Словник фразеологізмів української мови / Уклад.: В.М. Білоноженко та ін. – К. : Наукова думка, 2003. – 1104 с. – (Словники України).

11. Українська літературна вимова і наголос: Словник-довідник / АН УРСР. Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні; за ред. М. А. Жовтобрюха. – Наук. думка, 1973. – 724 с.
12. Універсальний довідник-практикум з ділових паперів / С. Я. Бирик, І. Л. Михно, Л. О. Пустовіт, Г. М. Сjuta. – К. : Довіра; УНВЦ «Рідна мова», 1999. – 374 с.
13. Шевчук С.В. Російсько-український словник ділового мовлення = Русско-украинский словарь деловой речи. К. : Вища школа, 2008. – 487 с.

15. Інформаційні ресурси

1. сайт Аргентини Асоціації Риторика (AAR) <http://www.aaretorica.org/>
2. віртуальна бібліотека Мігеля де Сервантеса <http://www.cervantesvirtual.com/>
3. Школа ораторської майстерності В.Юркіна <http://www.master-slova.narod.ru/index.html>
4. Авторський сайт Олега Болсунова (Школа ораторської майстерності) <http://bolsunov.kiev.ua/>

